

KARAKTERISTIKA TË VDEKSHMËRISË NGA SPOK-u

ELENKA SHEHU, JUL BUSHATI*

Summary

CHARACTERISTICS OF MORTALITY WITH COPD

Were studied characteristics and causes of mortality in patients with COPD. Are analyzed 122 dead patients with COPD, from which 80 (65.6%) males. Mean age was 66.5 ± 8.6 years (min. 40 and max 82), more often 65-74 years, < 45 years – 2 (1.6%) cases. All suffered from recurrent infection, sinusitis 16 (13.1%), allergic 10 (8.2%), TB 19 (15.6%), Ulcer 9 (7.4%), Cardiac alterations 73 (59.8%), Carcinoma 10 (8.2%), Diabetes 18 (14.8%), Renal alterations 15 (12.3%), SAS 22 (18%). Smokers were 71 (58.2%), most of them beginning smoking at age 15-25 years, >20 years long and >20 pack/years. Hypoxemia – 120 (97.6%) of cases; hypocapnia – 2 (1.6%), hypercapnia – 114 (92.7%). Causes of death, except of respiratory insuff. (100% of cases), were infection 60 (49.2%), Cor pulmonale – 43 (35.2%), PE – 32 (26.6%), Carcinoma – 9 (7.4%). According to the sex were no significant correlation to the causes of death, group age, citizens/farmers, degree of education; significant correlation with smoking, profession.

Sëmundjet pulmonare renditen ndër shkaqet kryesore të vdekjeve në botë. Sipas OMS-it në 1990 nga 50.5 milion vdekje 9.4 vdekje (18.7%) ishin për shkak të sëmundjeve respiratore (4.3 nga infeksionet e traktit të poshtëm respirator; 2.2 nga COPD; 0.95 milion nga kanceri i trakesë, bronkeve dhe pulmonit). Sëmundjet ishemike të zemrës shkaktojnë vdekje në 6.26 milion (12.4%) dhe sëmundjet cerebrovaskulare 4.4 milion (8.7%). Në Europë sëmundjet respiratore zënë vendin e dytë (pas sëmundjeve kardiovaskulare) përsa i përket vdekjeve, incidencës, prevalencës dhe kostos. Në disa vende (Britani) zënë vendin e parë.

Numri i vdekjeve nga SPOK-u ka qënë në rritje të vazhdueshme gjatë dy dekadave të fundit. Kjo prirje është në të kundërt me sëmundjet kardiovaskulare dhe shumicën e sëmundjeve të zakonshme kronike. Në

periudhën 1965–1998, vdekjet nga sëmundjet koronare në meshkuj zbriten 59%, vdekjet nga iktusi dhe sëmundjet e tjera kardiovaskulare zbriten respektivisht 64% dhe 35%. Gjate së njëjtës periudhë vdekjet nga SPOK u rritën 163%.

Gjatë vitit 2000 kanë ndodhur afërsisht 2.7 milion vdekje nga SPOK, gjysma prej të cilave në regjionin e Pacifikut perëndimor, me shumicën e tyre në Kinë. Çdo vit ka rreth 400,000 vdekje nga SPOK-u në vendet e industrializuara. Rritja globale e vdekjeve nga SPOK ndërmjet viteve 1990 dhe 2000 (0.5 milion) mendohet të jetë pjesërisht reale dhe pjesërisht si pasojë e metodave më të mira dhe e të dhënave me gjithëpërfshirëse në vitin 2000. Prevalenca rajonale (adulte) në 2000 varion nga 0.5% në Vende Afrikane gjer 3–4% Amerikën e Veriut.

* Dërguar në Redaksi në Dhjetor 2007, miratuar për botim Janar 2008

Nga Spitali Universitar i Sëmundjeve të Mushkërive "Shefqet Ndroqi", Tirane.

Adresa për letërkëmbim: Shehu E., Spitali Universitar i Sëmundjeve të Mushkërive "Shefqet Ndroqi", Tirane.